

KOMIKSAI APIE LYČIŲ STEREOTIPUS

Kampanija iš dalies finansuojama
Europos Sąjungos Teisių, lygybės ir
pilietiškumo (2014-2020) lėšomis.

LYGIŲ GALIMYBIŲ
KONTROLIERIAUS
TARNYBA

LIETUVOS ŽMOGAUS
TEISIŲ CENTRAS

LYGIŲ
GALIMYBIŲ
PLETROS
CENTRAS

VISU
REIKALAS

NOMOSHI

MEDŽIAGA MOKYTOJAMS

Užduotis KOMIKSAS

Užsiėmimo tema – lyčių stereotipai.

Išdalykite moksleiviams neužpildytus komiksus (užduoties lapus), kuriuos jie turėtų užpildyti savarankiškai klasėje arba namuose (užduoties lapus galite atsisiųsti www.visureikalas.lt/mokykloms). Baigtus komiksus moksleiviai turėtų grąžinti mokytojui arba pristatyti klasėje. Iš anksto parengtus komiksus galima parodyti prieš užduotį kaip pavyzdį, kaip būtų galima komiksus užpildyti (ypač, jei moksleiviams kyla sunkumų suprasti užduotį), arba po to, panaudojant juos užduoties aptarimui.

SVARBU! Šios užduoties aptarimas yra būtinas.

Diskusijai pradėti galite užduoti bendresnio pobūdžio klausimus, pavyzdžiui: ar esate savo gyvenime susidūrę su lyčių stereotipais? Kokiais? Kaip dėl to jautėtės? Kaip į juos reaguojate?

Prie kiekvieno šių komiksų yra specifiniai aptarimui ir diskusijoms skirti klausimai, susiję su konkrečiais lyčių stereotipais. Galima diskutuoti visiems kartu klasėje arba suskirstyti moksleivius į mažesnes grupes, kurios vėliau visai klasei pristatytų grupelės apibendrinimus.

RESTORANE

APKLAUSOS DUOMENYS

Moksleivių ir mokytojų apklausa parodė¹, kad 32 proc. moksleivių mano, jog pasimatymo metu už viską turi mokėti vaikinai. Tam pritarė 50 proc. vaikinų ir 17 proc. merginų. Šį stereotipą palaikė tik 17 proc. mokytojų.

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Kaip manai, kas turėtų mokėti už vakarienę? Vaikinas? Mergina? Po lygiai? Kiekvienas už savo dalį?
Pagrįsk savo nuomonę.

73 proc. moksleivių sutinka, kad normalu, kai mergina pakviečia vaikiną į pasimatymą. Ar tai reiškia, kad ji ir turėtų mokėti už vakarienę?

Kas moka už vakarienę tavo šeimoje? Ar šeimoje už vakarienę turėtų mokėti uždirbantis daugiau ar kiekvienas po lygiai? Kodėl?

Ar tavo draugai vaikinai sumoka už savo merginų maistą kavinėse / restoranuose?

Ar manai, kad sumokėti už vakarienę yra džentelmeno bruožas?

Klausimas vaikinams: ar manai, kad, jei nepasisiūlysi sumokėti, merginos į tave žiūrės nerimtai?

Klausimas merginoms: ar tikiesi, kad vaikinai pasisiūlys sumokėti už maistą pasimatymo metu? Kaip jautiesi, jeigu jis to nedaro?

Kaip manai, ar mokėti turi tas (-a), kuris (-i) uždirba daugiau?

Ar yra tokių dalykų, už kuriuos turėtų mokėti išimtinai tik vyrai arba tik moterys? Pagrįsk savo nuomonę.

¹ Čia ir toliau analizuojami rezultatai po 2020 m. Alytaus miesto, Jonavos rajono ir Ukmergės rajono savivaldybėse atliktos apklausos. Iš viso buvo apklausti 457 moksleiviai (245 merginos ir 206 vaikinai) ir 177 mokytojai 9 mokyklose (po 3 mokyklas kiekvienoje savivaldybėje).

RESTORANE

PAVYDAS

APKLAUSOS DUOMENYS

Pusė moksleivių mano, kad pavydas yra rūpesčio savo mergina arba vaikinui ženklas. Su teiginiu „jei pavydžiu savo merginos / vaikinui, reiškia ji / jis man labai rūpi“ sutiko 47 proc. merginų ir 51 proc. vaikinių. 31 proc. moksleivių nežinojo, ką atsakyti.

Šiam teiginiui pritarė tik penktadalis mokytojų.

Dauguma moksleivių kontroliuojantį savo merginos / vaikinui elgesį laiko netinkamu. Pavyzdžiui, 73 proc. moksleivių mano, kad nenormalu tikrinti savo merginos telefoną neatsiklausus.

Taip mano daugiau merginų (82 proc.) nei vaikinių (61 proc.). Beveik tiek pat moksleivių (74 proc.) panašiai mano ir apie atvirkštinę situaciją – savo vaikinui telefono tikrinimą neatsiklausus. Tokį elgesį nenormaliu laiko 79 proc. merginų ir 66 proc. vaikinių. 8 iš 10 moksleivių mano, kad nenormalu savo merginai arba vaikinui nurodinėti, ką ji / jis turi veikti laisvalaikio (šią nuomonę dažniau palaiko merginos (92 proc.) nei vaikinai (69 proc.)).

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Kaip manai, ar pavydėti savo merginos / vaikinui yra normalu?

Ar pavydas yra rūpesčio ir meilės išraiška?

Kokios dar galėtų būti pavydo priežastys?

Ar jauti pavydą dėl savo merginos / vaikinui? Kokios situacijos išprovokuoja pavydą?

Kaip jautiesi, kai tavo mergina / vaikinai demonstruoja savo pavydą viešai?

Ar esi nuslėpusi (-ęs) tiesą, pamelavusi (-ęs) savo vaikinui / merginai, nes žinotai, kad kitu atveju teks susidurti su jo / jos pavydu? Ar manai, kad toks elgesys yra normalus?

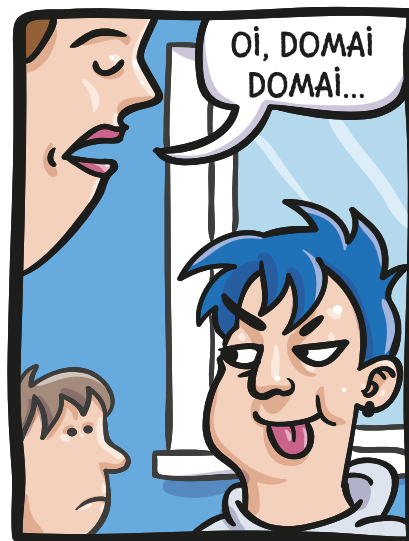
Kaip manai, ar normalu tikrinti savo merginos / vaikinui telefoną, skaityti asmenines žinutes socialiniuose tinkluose? Kodėl? Kaip manai, ar tavo mergina / vaikinai turi teisę tokiu elgesiu kontroliuoti tave?

Kaip reaguoji, kai tavo mergina / vaikinai nurodinėja tau, ką daryti?

PAVYDAS

KEIKSMAŽODŽIAI

APKLAUSOS DUOMENYS

46 proc. moksleivių mano, kad blogiau, kai keikiasi merginos nei kai vaikinai. Su tuo sutiko šiek tiek daugiau vaikinų (53 proc.) nei merginų (39 proc.). Beveik kas ketvirtas moksleivis (23 proc.) nežinojo, kaip į šį klausimą atsakyti.

Šį stereotipą palaikė tik 18 proc. mokytojų.

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Ar yra skirtumas, kas keikiasi – mergina ar vaikinai? Pagrįsk savo nuomonę.

Kaip reaguoji, kai savo kalboje daug keiksmažodžių vartoja mergina?

Kaip reaguoji, kai savo kalboje daug keiksmažodžių vartoja vaikinai?

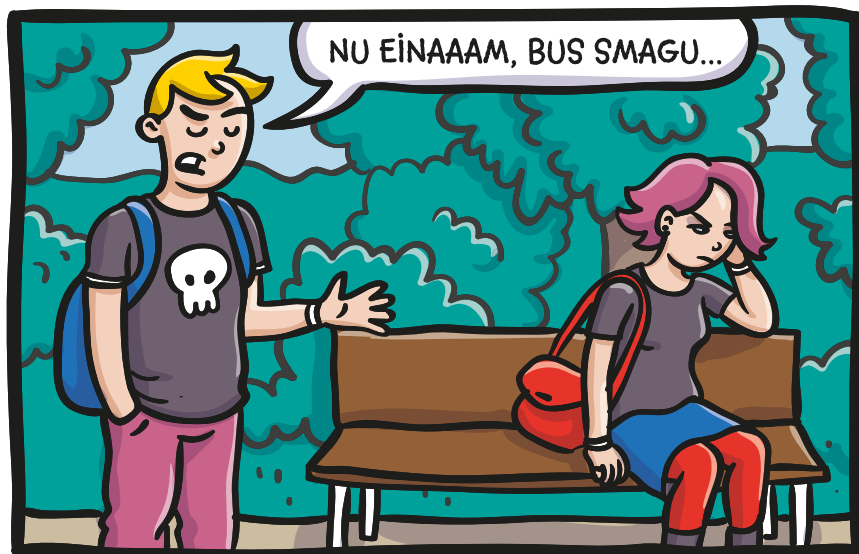
Koks dar elgesys būtų laikomas netinkamu merginai?

Koks elgesys būtų laikomas netinkamu vaikinui?

KEIKSMAŽODŽIAI

BENDRAVIMAS

APKLAUSOS DUOMENYS

1 iš 4 moksleivių (27 proc.) mano, kad normalu garsiai apšaukti savo vaikiną, jei supykai, jauti pavydą arba jis elgiasi ne taip, kaip norėtum. Taip manė 21 proc. merginų ir 35 proc. vaikinių. 1 iš 4 apklaustų moksleivių nežinojo, kaip į šį klausimą atsakyti, pusė teiginiui nepritarė.

Šiek tiek mažiau – 1 iš 5 – moksleivių (22 proc.) sutiko su atvirkštine situacija – kad normalu apšaukti savo merginą, jei supykai, jauti pavydą arba ji elgiasi ne taip, kaip norėtum. Su šiuo teiginiu sutiko 15 proc. merginų ir 29 proc. vaikinių. Kaip ir ankstesniu klausimu, 1 iš 4 apklaustų moksleivių nežinojo, ką atsakyti, o pusė teiginiui nepritarė.

Didžioji dauguma mokytojų (87 proc.) manė, kad toks elgesys yra netinkamas nei merginoms, nei vaikinams.

1–2 iš 10 moksleivių (16 proc.) mano, kad normalu trenkti savo vaikinui, jei supykai, jauti pavydą arba jis elgiasi ne taip, kaip norėtum. Su šiuo teiginiu dažniau sutikdavo vaikinai (29 proc.) nei merginos (15 proc.).

86 proc. moksleivių ir 93 proc. mokytojų pritarė teiginiui, kad kuriant tarpusavio santykius svarbu vienas kitą išklaudyti ir palaikyti.

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Ar yra buvę situacijų, kuriose apšaukei savo vaikiną / merginą? Kokios situacijos tai buvo?

Ar manai, kad toks bendravimas yra normalus? Pagrįsk savo nuomonę.

Ar yra skirtumas, kas ką apšaukia – mergina vaikiną ar vaikinai merginą? Kodėl?

Ar yra priežasčių, kurios pateisintų šaukimą ant savo vaikino arba merginos? Kokios tai situacijos?

Paaiškink, kaip su tavimi turėtų bendrauti tavo mergina / vaikinai?

Kaip jautiesi, kai esi apšaukiama / apšaukiamas?

Ar galima trenkti savo vaikinui / merginai, jeigu jis /ji ant tavęs šaukia?

Kaip reaguoji matydama (-as), kad porose žmonės vieni ant kitų šaukia?

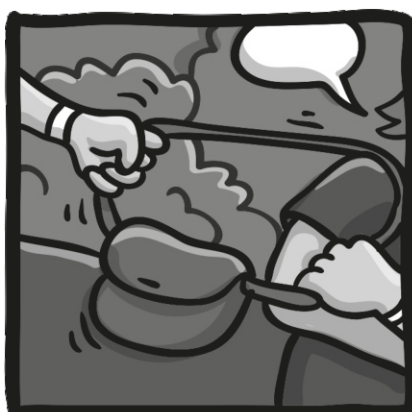
Kaip manai: ar merginos pačios kaltos, jei prieš jas smurtauja vaikinai?

Ar dažnai susiduri su tokiu elgesiu savo aplinkoje? Kaip tokiais atvejais elgiesi?

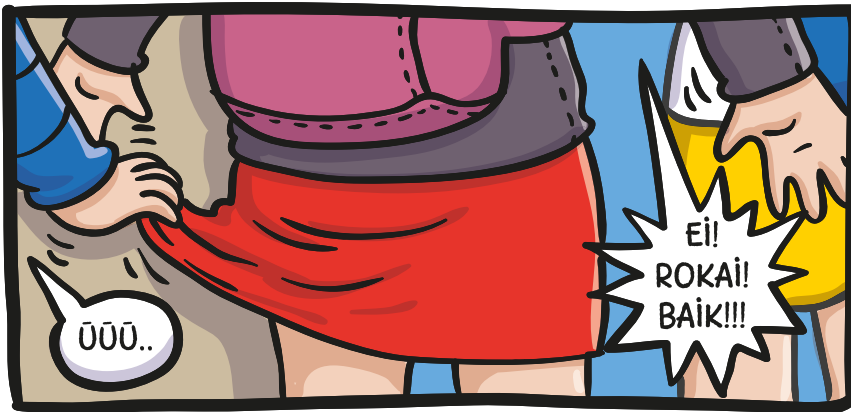
Ką patartum žmogui, kuris savo santykių metu susiduria su smurtu?

Kokie yra pagrindiniai sveikų santykių elementai?

BENDRAVIMAS

DĖMĖSYS

APKLAUSOS DUOMENYS

43 proc. moksleivių mano, kad berniuko elgesys, kai jis tampo mergaitei už kasų, kelia sijoną ir pan.,– yra tiesiog dėmesio rodymas. Tokia nuomonė buvo pusės apklaustų vaikinių (52 proc.) ir trečdalio merginų (35 proc.).

Su šiuo teiginiu sutinka tik kas ketvirtas mokytojas (25 proc.).

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Kaip manai, ar aprašytas elgesys gali būti pateisinamas dėmesio rodymu?

Ar savo aplinkoje esi susidūrusi (-ęs) asmeniškai su panašiu bendraamžių elgesiu? Kaip jauteisi tokioje situacijoje?

Ar manai, kad susidūrus su tokiu elgesiu reikia apie tai papasakoti suaugusiam asmeniui, kuriuo pasitiki? Kaip manai, kodėl?

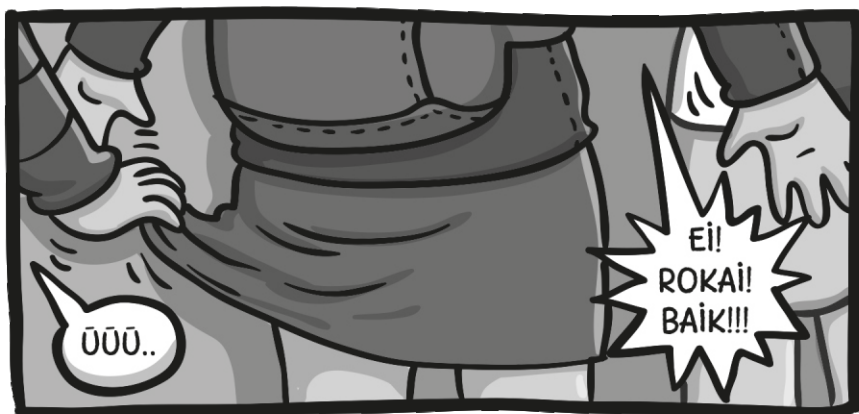
Ar tokioje situacijoje turėtum kam apie tai papasakoti?

Ar yra skirtumas, kas prie ko priekabiauja – mergina prie vaikinų ar atvirkščiai? Kodėl?

Kaip elgiesi, kai matai, kad prie kitos merginos priekabiauja vaikinai (-ai)? Ar manai, kad reikėtų įsikišti, jei tai būtų tau pažįstamas žmogus? O jeigu nepažįstamas?

Kaip elgiesi, jei matai, kad prie kito vaikinų priekabiauja mergina (-os)? Ar manai, kad reikėtų įsikišti, jei tai būtų tau pažįstamas žmogus? O jeigu nepažįstamas?

DĒMESYS

IŠVAIZDA

APKLAUSOS DUOMENYS

1 iš 2 moksleivių (51 proc.) mano, kad merginoms yra svarbiau pasirūpinti savo išvaizda nei vaikinams. Su šiuo teiginiu sutiko 42 proc. merginų ir 61 proc. vaikinių.

1 iš 4 moksleivių (27 proc.) galvoja, kad merginos turi atrodyti seksualiai. Kur kas dažniau taip galvoja vaikinai (44 proc.) nei merginos (13 proc.). Kas penktas apklausoje dalyvavęs moksleivis jaučia, kad iš jo / jos tikimasi, kad atrodys ir elgsis seksualiai.

Beveik ketvirtadalis moksleivių (23 proc.) sutinka su teiginiu „svarbu, kad vaikinai būtų raumeningas“. Taip dažniau galvoja vaikinai (32 proc.) nei merginos (16 proc.).

UŽDUOTIS. Išdalykite mokiniams neužbaigtą komiksą (pateiktą kitame puslapyje) ir paprašykite užpildyti savarankiškai.

KLAUSIMAI DISKUSIJOMS

Ar merginoms turi būti taikomi kiti išvaizdos standartai nei vaikinams? Kodėl?

Klausimas merginoms: ar pastebi, kad savo išvaizdai skiri daugiau laiko, nes esi mergina? Ar jauti aplinkos lūkestį, kad tam skirtum daugiau laiko, nei pati norėtum?

Ką manai apie merginas, kurios nenaudoja makiažo? Ar merginos turėtų būti pasidažiusios kasdien?

Ar vaikinai turėtų skirti daugiau laiko savo išvaizdai?

Ką manai apie merginas, kurios nesiskuta kojų? Ar jos turėtų tai daryti? Ar tai turėtų daryti ir vaikinai?

Ką manai apie vaikus, kurie savo išvaizdai visiškai neskiria dėmesio?

Ar vaikinai turėtų būti raumeningi?

Ar merginos turėtų būti lieknos?

Kaip apibūdintum patrauklią merginą?

Kaip apibūdintum patrauklų vaiką?

Ką galėtume daryti, kad nei merginos, nei vaikinai nejaustų spaudimo dėl savo išvaizdos?

IŠVAIZDA

